

„WSPÓLNA SPRAWA”

**Strategia udzielania pomocy logopedycznej
w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Halinowie**

Opracowanie:

Urszula Balcerowicz

I. Informacje wstępne.

Mowa, stanowi podstawę umysłowego rozwoju dziecka i jest kształtowana na skutek obcowania dziecka z najbliższym otoczeniem, które na początku głównie stanowią: rodzice, dziadkowie i inni krewni. W późniejszym czasie opiekę nad dzieckiem obejmują również instytucje państwowe takie jak żłobki, przedszkola i szkoły. We współpracy z rodzicami uczą one i wychowują, przygotowując do życia we współczesnym świecie. W wyniku procesu socjalizacji, człowiek nabywa wiedzę o funkcjonowaniu społeczeństwa i rolach, jakie może w nim pełnić. Na skutek występowania różnych form zaburzeń mowy, odnotowuje się większego lub mniejszego stopnia zakłócenia w przekazie i odbiorze informacji (werbalnych i/lub pozawerbalnych np. w piśmie) lub ich całkowite ograniczenie. Problemy logopedyczne przekładają się na proces nabywania umiejętności szkolnych, dlatego im wcześniej zostanie podjęta terapia, tym większe prawdopodobieństwo uniknięcia niepowodzeń i ograniczenia do minimum niekorzystnych czynników mających wpływ na rozwój mowy oraz naukę. Podstawą skutecznego oddziaływania terapeutycznego jest owocna współpraca specjalisty z rodzicem, który traktowany jest jak partner w procesie usprawniania.

Na kanwie ww. uwarunkowań zrodził się pomysł stworzenia strategii, która ustala i porządkuje zasady udzielania pomocy logopedycznej w szkole.

<http://www.wszystkojasne.waw.pl/obowiazujace-przepisy/>

II. Podstawa prawna.

Podstawę prawną do napisania niniejszego dokumentu:

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
2. Statut Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Halinowie.

3. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela. (Tekst jednolity Dz. U. z 2006r. Nr 97 , poz. 674 z późniejszymi zmianami)
4. Konwencja Praw Dziecka.

III. Cele .

1. Cel główne:

- zoptymalizowanie efektów terapii logopedycznej oraz budowanie klarownych i pozytywnych relacji na płaszczyźnie szkoła – rodzice tj. logopeda – rodzice – dziecko.

2. Cele szczegółowe:

- poznanie przez dziecko i jego rodzica zasad współpracy z logopedą,
- poznanie przez rodzica podstawowych założeń programowania terapii logopedycznej oraz stosowanych przez logopedę metod pracy,
- poznanie przez dziecko i jego rodzica celu i przebiegu przesiewowego badania logopedycznego,
- niwelowanie stresu dziecka związanego z udziałem w przesiewowym badaniu logopedycznym,
- poznanie przez rodzica przyczyn i objawów najczęściej występującej formy zaburzeń mowy, jaką jest dyslalia anatomiczno – funkcjonalna.

IV. Ogólne zasady organizacji pracy logopedycznej.

1. Korzystanie z pomocy logopedycznej w placówce jest dobrowolne i nieodpłatne.
2. Ilekroć w dokumencie jest mowa o rodzicu należy przez to rozumieć również prawnego opiekuna.

3. Pomoc logopedyczną organizuje i koordynuje dyrektor Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Halinowie.
4. Pomoc logopedyczna jest organizowana i udzielana we współpracy z:
 - a. rodzicami dzieci,
 - b. poradniami psychologiczno – pedagogicznymi, w tym poradniami specjalistycznymi, zwanymi dalej „poradniami”
 - c. placówkami doskonalenia nauczycieli,
 - d. innymi przedszkolami, szkołami i placówkami,
 - e. organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży.
5. Pomoc logopedyczna jest udzielana z inicjatywy:
 - a. ucznia,
 - b. rodziców ucznia,
 - c. dyrektora placówki,
 - d. nauczyciela, wychowawcy grupy wychowawczej lub specjalisty, prowadzących zajęcia z dzieckiem,
 - e. pielęgniarki środowiska nauczania i wychowania lub higienistki szkolnej,
 - f. poradni,
 - g. asystenta edukacji romskiej,
 - h. pomocy nauczyciela,
 - i. pracownika socjalnego,
 - j. asystenta rodziny,
 - k. kuratora sądowego.
6. W placówce pomoc logopedyczna udzielana jest uczniom w formie:
 - a. zajęć logopedycznych,

- b. porad i konsultacji.
7. W placówce pomoc logopedyczna jest udzielana rodzicom dzieci i nauczycielom w formie porad, konsultacji, warsztatów i szkoleń (w zależności od potrzeb).
 8. Zajęcia logopedyczne organizowane są dla dzieci z zaburzeniami mowy, które powodują zaburzenia komunikacji językowej oraz utrudniają naukę. Liczba uczestników zajęć nie może przekraczać 4.
 9. Logopeda jako specjalista znający indywidualne potrzeby i możliwości dziecka podejmuje decyzję dotyczącą liczby uczestników danych zajęć logopedycznych.
 10. Powzięte przez logopedę decyzje musi zatwierdzić dyrektor.
 11. Zajęcia logopedyczne odbywają się raz w tygodniu, a w uzasadnionych przypadkach częściej.
 12. Rodzic informowany jest o terminie zajęć logopedycznych jego dziecka za pośrednictwem wychowawcy, który dokonuje stosownego wpisu do zeszytu korespondencji lub przesyła rodzicowi wiadomość mailową.
 13. Rodzic podpisując Zgodę na objęcie dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną w formie zajęć logopedycznych lub w formie konsultacji akceptuje metody pracy stosowane przez specjalistę oraz obowiązującą w placówce Strategię udzielania pomocy logopedycznej.
 14. Porady i konsultacje dla rodziców należy rozumieć, jako
 - a. informacje przekazywane im przez logopedę, a pozyskiwane w wyniku czynności diagnostycznej, obserwacji dziecka w środowisku rówieśniczym, analizy orzeczenia lub opinii wydanej przez pracowników poradni psychologiczno-pedagogicznej konfrontowanych z wiedzą specjalistyczną
 - b. doraźnie odbywające się spotkania dziecka ze specjalistą, stanowiące jedną z form udzielania pomocy logopedycznej.
 15. Spotkania konsultacyjne mogą odbywać się indywidualnie lub grupowo.

16. Liczba uczestników spotkań konsultacyjnych jest ustalana przez logopedę, który dokonuje wyboru kierując się indywidualnymi potrzebami i możliwościami rozwojowymi dzieci.
17. Wskazane jest, aby w spotkaniach konsultacyjnych doraźnie uczestniczył jeden z rodziców, co umożliwi kontynuowanie działań terapeutycznych z synem/córką w domu.
18. Porady i konsultacje dla rodziców dotyczą w szczególności:
- a. omówienia wyników badania logopedycznego,
 - b. zaproponowania wykonania dodatkowych badań, zabiegów i konsultacji u wskazanych specjalistów:
 - ortodonta,
 - chirurga,
 - foniatry,
 - laryngologa,
 - audiologa
 - neurologa,
 - psychologa,
 - psychiatry,
 - innego.
 - c. udzielania wskazówek rodzicom i ich dzieciom, z zakresu utrwalania danego materiału w domu:
 - w czasie zajęć logopedycznych lub spotkań konsultacyjnych, jeżeli uczeń został objęty systematycznie prowadzoną terapią,
 - w czasie spotkań konsultacyjnych, jeżeli uczeń nie został objęty opieką w formie regularnie odbywających się zajęć logopedycznych,

- d. zaleceń do pracy w domu, zapisanych w zeszycie zajęć logopedycznych, stanowiącym jedną z form korespondencji terapeuty z rodzicami,
 - e. zaproponowania innych, pozaszkolnych możliwości uzyskania pomocy logopedycznej.
19. Informacja o terminach zapisów na spotkania konsultacyjne umieszczana jest na stronie internetowej Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Halinowie, na drzwiach gabinetu logopedycznego (sala nr 13), na szklanych drzwiach, stanowiących główne wejście do przedszkola oraz drzwiach stanowiących główne wejście do szkoły podstawowej.
20. Zapisy na spotkania konsultacyjne odbywają się osobiście lub telefoniczne pod nr telefonu (22) 783 60 90 wew.363.
21. Rodzice, których dzieciom udzielana jest pomoc psychologiczno-pedagogiczna świadczona w formie doraźnie odbywających się spotkań konsultacyjnych zobowiązani są do przyprowadzania i odbierania dziecka od specjalisty w wyznaczonym terminie, do systematycznego dostarczania na zajęcia zeszytu (format A4, miękka oprawa), wykonywania z synem/córką zalecanych przez specjalistę ćwiczeń.
22. Porady i konsultacje dla nauczycieli i wychowawców klas dotyczą w szczególności:
- a. systematycznego analizowania z wychowawcą postępów uczynionych przez dziecko w trakcie terapii oraz konfrontowanie ich z procesem nabywania umiejętności szkolnych,
 - b. przekazywania wychowawcy wskazówek do pracy z uczniem z problemami logopedycznymi.
23. Przesiewowym badaniem logopedycznym, obejmowane są dzieci, których rodzice wyrazili na to zgodę.
24. Przesiewowym badaniem logopedycznym obejmowane są dzieci rozpoczynające naukę w Zespole Szkolno-Przedszkolnym, przy czym:

- a. dzieci ze starszych grup przedszkolnych oraz uczniowie klas 0 – III szkoły podstawowej na przełomie września i października, każdego nowego roku szkolnego,
 - b. dzieci z najmłodszych grup przedszkolnych na przełomie stycznia i lutego,
 - c. dzieci rozpoczynający naukę w placówce w trakcie trwania roku szkolnego, na wyraźną prośbę rodziców w uprzednio ustalonym terminie.
25. Omówienie diagnozy logopedycznej odbywa się w formie ustnej podczas spotkania ze specjalistą w wyznaczonym wcześniej terminie.
26. Terminy spotkań ustalane są z co najmniej dwutygodniowym wyprzedzeniem.
27. Rodzic ma możliwość osobistego lub telefonicznego zapisania się na spotkanie z logopedą, w celu poznania diagnozy logopedycznej swojego dziecka.
28. W przypadku, gdy dziecko np. z powodu choroby nie brało udziału w badaniu, rodzic ma możliwość skontaktowania się z logopedą i ustalenia kolejnego terminu.
29. Dodatkowe terminy badań przypadają w czasie terminów spotkań konsultacyjnych.
30. Usprawnianie logopedyczne w formie zajęć logopedycznych dotyczy głównie dzieci uczęszczające do przedszkola oraz klas I-III szkoły podstawowej, a w szczególnych przypadkach pomocą tą mogą być objęci uczniowie klas starszych (w miarę możliwości organizacyjnych szkoły).
31. Za szczególne przypadki uznaje się posiadanie aktualnego orzeczenia lub opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej.
32. Zasady kwalifikowania uczniów (z zaburzeniami mowy, powodującymi zaburzenia komunikacji językowej oraz utrudniającymi naukę) do terapii logopedycznej z zachowaniem kolejności i gradacji potrzeb:

- a. dzieci posiadające orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego,
- b. dzieci posiadające opinie poradni psychologiczno – pedagogicznej,
- c. dzieci zdiagnozowane przez logopedę szkolnego (z uwzględnieniem klasyfikacji przyczynowo – objawowej i ilościowej, uznawanych za kryterium nadrzędne), wśród których w pierwszej kolejności:
 - dzieci z rodzin o trudnej sytuacji materialnej,
 - dzieci z rodzin niepełnych,
 - dzieci z rodzin zastępczych i adopcyjnych,
 - pozostałe.

33. Na przełomie września i października oraz stycznia i lutego logopeda organizuje grupowe zajęcia logopedyczne, poprzedzające przeprowadzenie przesiewowego badania logopedycznego. Celem tych zajęć jest budowanie pozytywnych relacji na płaszczyźnie dziecko – terapeuta oraz zniwelowanie stresu dziecka związanego z udziałem w czynnościach diagnostycznych.

34. W przypadku planowanej nieobecności, logopeda zobowiązana jest do poinformowania wychowawców drogą mailową o zaistniałej sytuacji. Wychowawcy zobligowani są do przekazania tej informacji rodzicom.

35. W przypadku choroby lub innej sytuacji losowej informację o nieobecności logopedy w pracy wychowawcy otrzymują drogą elektroniczną od pracownika sekretariatu. Wychowawcy zobowiązani są do skontaktowania się z rodzicami dzieci objętych opieką logopedyczną, w celu przekazania im wiadomości o odwołaniu spotkania.

V. Zasady współpracy logopedy z rodzicami.

A. Zadania i prawa logopedy.

1. Diagnozowanie logopedyczne w tym prowadzenie badań przesiewowych, w celu ustalenia stanu mowy uczniów.
2. Prowadzenie zajęć logopedycznych oraz porad i konsultacji dla uczniów i rodziców w zakresie stymulacji rozwoju mowy dzieci i eliminacji jej zaburzeń.
3. Podejmowanie działań profilaktycznych zapobiegających powstawaniu zaburzeń komunikacji językowej we współpracy z rodzicami dzieci.
4. Wspieranie nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
5. Uczestniczenie w planowaniu i koordynowaniu udzielania uczniowi pomocy psychologiczno – pedagogicznej, będąc członkiem zespołu składającego się z nauczycieli i specjalistów.
6. Zakwalifikowanie uczniów do terapii logopedycznej, z zachowaniem kolejności i gradacji potrzeb (w porozumieniu z dyrektorem i nauczycielem wychowawcą).
7. Ustalenie tygodniowego planu pracy (uwzględniając indywidualne potrzeby i możliwości uczniów).
8. Wspieranie ucznia w jego rozwoju:
 - a. wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów, a w szczególności niepełnosprawnych członków społeczności szkolnej,
 - b. indywidualizacja oddziaływań oparta na znajomości dziecka, jego możliwości i potrzeb,

- c. budowanie systemu wartości, promowanie dobra, kształtowanie pozytywnych postaw w kontaktach międzyludzkich,
 - d. tworzenie miłej atmosfery, sprzyjającej budowaniu pozytywnych relacji na płaszczyźnie dziecko – terapeuta oraz sprzyjającej efektywnemu przebiegowi oddziaływań logopedycznych,
 - e. zapewnienie bezpieczeństwa i dbanie o zdrowie dziecka.
9. Podejmowanie działań, sprzyjających prawidłowej współpracy z rodzicami/opiekunami:
- a. budowanie pozytywnych relacji opartych na okazywaniu szacunku i zaufania,
 - b. przestrzeganie tajemnicy służbowej,
 - c. zachęcanie rodziców uczniów, do zapoznania się z wynikami przesiewowych badań logopedycznych,
 - d. systematyczne informowanie rodziców o przebiegu terapii logopedycznej ich dziecka:
 - przekazywanie stosownych informacji podczas dni otwartych, zebrań i rozmów doraźnych odbywających się na zaproszenie logopedy, bądź z inicjatywy zainteresowanych,
 - e. ustalenie wspólnego frontu oddziaływań z poszanowaniem decyzji obojga ze stron rodzica i specjalisty,
 - f. prowadzenie krótkich wykładów, których celem jest:
 - poznanie celu i przebiegu przesiewowego badania logopedycznego,
 - poznanie przyczyn i objawów najczęściej występującej formy zaburzeń mowy, jaką jest dyslalia anatomiczno – funkcjonalna,

- poznanie metod usprawniania stosowanych przez terapeutę,
 - poznanie podstawowych zasad współpracy logopedy z rodzicami i dziećmi.
- g. prowadzenie grupowych zajęć logopedycznych poprzedzających przeprowadzenie badań przesiewowych,
- h. zachęcanie rodziców do aktywnego udziału w przebiegu terapii logopedycznej,
- i. oferowanie wysokiej jakości opieki logopedycznej poprzez:
- systematyczne, samodzielne pogłębianie wiedzy,
 - korzystanie z rozmaitych form doształcania zawodowego, dających znajomość najnowszych metod diagnozowania i pracy terapeutycznej,
- j. informowanie o odwołanych lub przełożonych na inny termin zajęciach logopedycznych.
10. Specjalista, ma prawo do odwołania zajęć, z powodu stawienia się na nie ucznia niezdolnego do pracy w wyniku choroby (np.: z intensywnym katarem, kaszlem, gorączką, bólem głowy, brzucha, chorobą zakaźną, itp.). W tym czasie logopeda ma obowiązek zapewnić dziecku opiekę w formie:
- a. pobytu w świetlicy,
 - b. samodzielnej opieki.
11. Specjalista, ma prawo odstąpić od udzielania pomocy logopedycznej w przypadku łamania postanowień „Strategii udzielania pomocy logopedycznej”. W sytuacjach spornych jego decyzja będzie opiniowana przez dyrektora Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Halinowie.

B. Zadania i prawa rodzica/opiekuna.

1. Zapoznanie się z wynikami badań logopedycznych.

2. Wypełnianie zaleceń logopedy, dotyczących:
 - a. dopilnowania, aby dziecko systematycznie uczęszczało na zajęcia,
 - b. dopilnowania, aby dziecko stawiało się zdrowe na zajęcia (bez intensywnego kataru, kaszlu, gorączki, bólu głowy, brzucha, choroby zakaźnej, itd.),
 - c. zakupu zeszytu do zajęć logopedycznych,
 - d. dbania, o to, aby zeszyt był dostarczany każdorazowo na zajęcia terapeutyczne,
 - e. systematycznego dowiadywania się o przebieg terapii logopedycznej dziecka
 - f. przybywanie na zaproszenie logopedy, w celu uzyskania informacji o przebiegu terapii,
 - g. systematycznego wykonywania z dzieckiem zalecanych przez logopedę ćwiczeń,
 - h. wizyt, u wskazanego przez logopedę specjalisty, w celach konsultacyjnych i/lub diagnostycznych,
 - i. informowania o nieobecności dziecka na zajęciach.
3. Rodzic ma prawo do odmówienia wykonania diagnoz, konsultacji, zabiegów itp.. Musi się jednak liczyć z konsekwencjami swoich decyzji:
 - a. ograniczeniem efektywności terapii, poprzez utrzymywanie się czynników przyczynowych,
 - b. skróceniem czasu trwania terapii lub odstąpieniem od jej kontynuowania, wynikającym z istniejących przeszkód np.: o charakterze anatomicznym, wychowawczym, innym.
4. Rodzic ma prawo do rezygnacji z udziału jego dziecka w zajęciach logopedycznych.

5. Rodzic zobowiązany jest do dostarczenia logopedzie pisemnej zgody na objęcie dziecka pomocą psychologiczną w formie zajęć logopedycznych bądź w formie spotkań konsultacyjnych.
6. Rodzic zobowiązany jest do dostarczenia pisemnej rezygnacji z udziału jego dziecka w zajęciach logopedycznych lub spotkaniach konsultacyjnych.

C. Zadania i prawa dziecka.

1. Systematyczne uczestnictwo w zajęciach logopedycznych.
2. Wykonywanie w domu pod kontrolą rodziców ćwiczeń zaleconych przez logopedę.
3. Odrabianie prac domowych.
4. Okazywanie szacunku logopedzie i wypełnianie jego poleceń.
5. Dziecko, jako istota ludzka wymaga poszanowania jego tożsamości, godności i prywatności, w tym:
 - a. życzliwego i podmiotowego traktowania w procesie terapeutycznym i wychowawczym,
 - b. swobody wyrażania myśli i przekonań dotyczących życia szkoły, a także światopoglądowych i religijnych, jeżeli nie narusza tym dobra innych osób,
 - c. sprawiedliwej, umotywowanej i jawnej oceny, ustalonej na podstawie znanych kryteriów.
6. Uczeń, ma prawo do właściwego zorganizowania procesu terapeutycznego, z uwzględnieniem jego indywidualnych potrzeb i możliwości oraz z zachowaniem bezpieczeństwa i higieny.

VI. Ewaluacja.

Ewaluacja odbywać się będzie w formie:

1. Obserwacji postępów uczynionych przez poszczególne dzieci w przebiegu terapii oraz poprzez dokonywanie zapisów w dzienniku zajęć logopedycznych.
2. Rozmów z innymi specjalistami i nauczycielami mającymi na celu ocenę skuteczności prowadzonej terapii.
3. Podsumowania zajęć logopedycznych prowadzonych w roku danym szkolnym.